

KOMMUNTEAMET

MEDLEMSINFO 3/2010

SEPTEMBER

Resultat är roligt	sid. 1
Förtroendemannasystemet behöver utvecklas	sid. 2
Förtroendemännen behövs!	sid. 2
Vanliga frågor	sid. 3
Målet är fungerande förtroendemannaservice	sid. 4

Resultat är roligt

Höstens lokala justeringspott på 0,7 % fördelas så att den främjar resultatet. Främjande av resultatet baserar sig på projekt som man kommit överens och beslutat om i kommunerna. Kommunala arbetsmarknadsverket och huvudavtalsorganisationerna meddelade gemensamma anvisningar om saken i mitten av mars.

FOSU:s förtroendemän förhöll sig till en början kritiskt till att resultatkriterierna skulle läggas till grund för fördelningen av justeringspotten. Attityden har dock snabbt förändrats. Främjande av resultatet betyder inte att arbetstagarna ska presas, tvärtom. När man funderar på det centrala innehållet i arbetet och minskar på de uppgifter som inte är centrala blir arbetet meningsfullt. En uppdatering av befattningsbeskrivningarna och personalutbildning kan göra arbetet intressantare och betyda avancemang till nya och mera krävande uppgifter.

Tidtabellen för fördelningen av resultatpotten har dock varit för stram. Det hade varit korrekt att komma överens om projekten före semesterperioden och börja förhandla om fördelningen av potten senast i augusti. Tyvärr har man inte följt den överenskomna tidtabellen i alla kommuner. Att tidtabellerna inte hållit torde till största delen bero på att arbetsgivarna har börjat förbereda synnerligen ambitiösa och svårbegripliga projekt.

I kommunerna och samkommunerna pågår redan olika projekt vilkas syfte har varit att främja resultatet. De tjugo största städerna har inlett projekt tillsammans med Kommunförbundet.

De senaste åren har många kommunsammanslagningar genomförts. Kommunsammanslagningarna i sig kräver mycket av personalen och det centrala målet med sammanslagningarna är att effektivisera verksamheten. I kommuner som berörs av sammanslagningar behövs alltså inga extra manövrar. I kommunerna pågår dessutom projekt med vilkas hjälp man t.ex. försöker minska sjukledigheterna genom att främja arbetshälsan. Dessa är redan i sig goda resultatprojekt!

I avtalet förutsätts att arbetsgivaren ger hela personalen möjlighet att delta i projekten. När hela personalen engagerar sig och deltar är det på sin plats att personalen också bemöts rättvist när potten fördelas.

Simo Kekki
förhandlingschef
Förhandlingsorganisationen för
offentliga sektorns utbildade FOSU

Förtroendemannasystemet behöver utvecklas

Medlemmarna gav bitter respons på FOSU:s förtroendemäns verksamhet. De som företräder små yrkesgrupper upplever att ingen sköter deras ärenden.

Akavas medlemsförbunds intressebevakning inom kommunsektorn har ordnats via Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf. FOSU är en av fyra huvudavtalsorganisationer inom kommunsektorn. På grundval av detta förhandlar FOSU om kollektivavtal och löner samt upprätthåller ett eget förtroendemannasystem i kommunerna och samkommunerna.

Det grundläggande syftet med förtroendemannasystemet är att övervaka att kollektivavtalen följs. Förtroendemannen företräder FOSU-förbundets medlemmar i lokala förhandlingar och förhandlar om meningsskiljaktigheter som gäller anställningsvillkor och löner.

I praktiken har förtroendemännens uppgifter utvidgats. Förtroendemannen fungerar ofta även som företrädare för arbetsplatsen och yrkesgruppen och hamnar att reda ut konfliktsituationer på arbetsplatsen. Gränsdragningen mellan förtroendemännens och arbe-

tarskyddsfullmäktigens uppgifter är ofta besvärlig. En ytterligare utmaning är att det fortfarande inte finns tillräckligt med tid att sköta uppgifterna.

Antalet FOSU-förtroendemän i de enskilda kommunerna och deras ansvarsområden överenskomms i förhandlingar med arbetsgivaren. Systemet är i princip tämligen heltäckande, eftersom FOSU har förtroendemän i samtliga kommuner och merparten av samkommunerna.

Största delen av förtroendemännen i baskommunerna är lärare, eftersom Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ är FOSU:s klart största medlemsförbund inom kommunsektorn. Målet är ändå att FOSU:s förtroendemän ska företräda olika förbund och yrkesgrupper. Om ett förbund har få medlemmar eller om det är fråga om enstaka chefs- eller expertuppgifter, omfattar förtroendemännens ansvarsområde flera yrkesgrupper och medlemmar från olika förbund.

Respons från medlemmarna

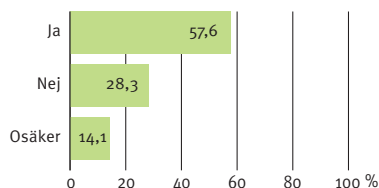
I förbundets medlemsenkäter ombes medlemmarna ge respons även om förtroendemannasystemets funktionsduglighet. Akavas Specialorganisationer genomförde våren 2010 två medlemsenkäter där medlemmarna gav respons. Den ena gällde förbundets medlemservice (1 549 svarade inom kommunsektorn) och den andra fördelningen av AKTA-avtalets justeringspott 1.2.2010 (595 svarade).

I enkäten om fördelningen av justeringspotten framgick att 40 % av dem som svarade inte visste vem som är deras förtroendeman. Ungefär 80 % av dem som svarade har inte fått någon information av förtroendemannen om förhandlingarna om justeringspotten.

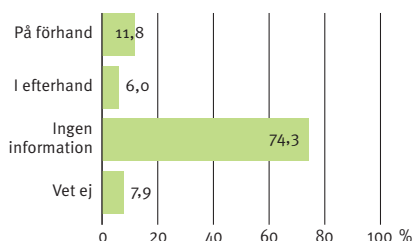
I bägge enkäterna bedömde de mest kritiska FOSU:s förtroendemannaverksamhet på följande sätt:

Akavas Specialorganisationers medlemsenkät om fördelningen av AKTA-avtalets justeringspott till de icke lönesatta 1.2.2010

Vet du vem som är FOSU:s förtroendeman på din arbetsplats
Antal som svarade: 587

Fick du information om de lokala förhandlingarna om löneförhöjningspotten 1.2.2010 av din huvudförtroendeman/förtroendeman
Antal som svarade: 583

Förtroendemännen behövs!

Målet är att de olika förbunden och yrkesgrupperna ska företrädas av en förtroendeman som känner till dessa saker. Det är viktigt att t.ex. bibliotekarierna, förvaltningsexperterna samt den tekniska sektorn har sina egna förtroendemän. Antalet förtroendemän har överenskommit med arbetsgivaren.

Var aktiv och fråga om

- det är oklart vem som företräder dig som förtroendeman
- förtroendemannen inte har informerat om de lokala förhandlingarna

Var aktiv och påverka om

- missförhållanden i avtalet som gäller din yrkesgrupp inte har behandlats
- förtroendemannen inte känner till din avtalsbransch (AKTA, TS)

- din yrkesgrupp saknar företrädare.

Skulle du kunna tänka dig att bli förtroendeman?

- Förbundet stödjer dig i uppdraget.
- Förbundet utbildar och informerar, förbundets jurister ger råd.

I vår väljs FOSU:s nya förtroendemän inom kommunsektorn. Förtroendemannavalet ska ordnas före utgången av april och den nya förtroendemannaperioden börjar den 1 augusti 2011.

I förtroendemannavalet kan de enskilda medlemmarna påverka vem som väljs. Alla som hör till FOSU:s medlemsförbund har rösträtt. FOSU:s huvudförtroendeman ansvarar för att val ordnas. Valet kan ordnas t.ex. som ett valmöte. ■

- I baskommunerna är verksamheten lärarcentrerad, i sjukvårdsdistrikten läkarcentrerad.
- Information från förtroendemännen saknas helt eller är obetydlig.
- Förtroendemännen är osynliga.
- Förtroendemannen känner inte de yrkesgrupper han eller hon företräder.
- Medlemmarna vet inte vem som är förtroendeman eller känner inte till förtroendemannasystemet.

Varför kritik?

I kommunerna upplevs förtroendeman- naverksamheten som lärarcentrerad och när det gäller samkommunerna upplevs den framför allt i sjukvårdsdi- strikten som läkarcentrerad. Detta är förståeligt eftersom det är fråga om de största AKAVA-anslutna yrkesgrupperna på arbetsplatserna i fråga.

Det kan också vara fråga om att många av de medlemmar som svarat på enkäterna företräder enstaka expert- och chefsyrken. Detta är typiskt för medlemskåren inte bara i Akavas Specialorganisationer utan även i många andra av AKAVA:s medlemsförbund. Medlemmarnas problem på arbetsplat- sen är ofta sådana frågor i anslutning till anställningsförhållandet där den nu- varande förtroendemannens know-how kanske inte räcker till.

Informationen från förtroendemän- nen klandras. Orsaken kan vara lokala förhållanden. Ett lärarcentrerat förtroen- demannasystem informerar enligt skol- väsendets praxis. Andra yrkesgrupper har annan informationspraxis – framför allt specialbranschernas expert- och chefsyrken.

Hur utveckla förtroendemannasystemet?

Förbunden har funderat på förbät- ringsförslag utgående från den erhållna responsen. Det finns utrymme för ut- veckling i fråga om FOSU:s, FOSU:s med- lemsförbunds, förtroendemannens och medlemmarnas verksamhet. Här följer några utvecklingsförslag:

FOSU

- Inom FOSU:s förtroendemannasys- tem måste alla medlemmar i FOSU:s medlemsförbund bemötas rättvist.
- FOSU måste betona huvud-/förtro- endemannens informationsansvar. Information måste ges om såväl det lokala förtroendemannasystemet som aktuell intressebevakning.
- FOSU måste säkerställa att förtro- endemannen får kännedom om synpunkter på intressebevakningen även i förbund som företräder små yrkesgrupper.

Förbundet

- FOSU:s medlemsförbund måste in- formera medlemmarna om FOSU:s förtroendemannasystem och förtro- endemannavalet.
- De personer som ansvarar för den av- talsenliga intressebevakningen och juristerna i FOSU:s medlemsförbund måste stå till FOSU:s förtroendemäns förfogande.
- I förtroendeuppdraget handlar man som FOSU:s företrädare, inte i det egna förbundets namn. Medlems- förbunden bör inte instruera förtro- endemannen att agera endast som den egna yrkesgruppens intressebe- vakare.

Förtroendemannen

- FOSU:s förtroendeman – framför allt huvudförtroendeman – bör ha en klar bild av vilka han eller hon före- träder: vilka yrkesgrupper och vilka medlemsförbund.
- FOSU:s förtroendeman ska informera medlemmarna om sin ställning och vilka yrkesgrupper han eller hon fö- reträder.
- FOSU:s förtroendeman ska informera de medlemmar som saken berör om aktuella lokala förhandlingsfrågor.

Medlemmen

- En medlem som själv sköter betal- ningen av sin fackföreningsavgift ska meddela FOSU:s förtroendeman detta (förtroendemannen får årligen en lista över de medlemmar som om- fattas av arbetsgivaruppbörden).
- Medlemmen ska ta kontakt med FOSU:s förtroendeman i menings- skiljaktigheter som gäller de egna anställningsvillkoren eller lönen.
- Medlemmen ska hålla förtroende- mannen informerad om det fram- kommer missförhållanden som gäller den egna yrkesgruppen eller arbets- platsen.

FOSU:s förtroendemannasystems fun- ktionsduglighet bör utvecklas även med avseende på de små yrkesgrupperna. Det är också skäl för medlemmarna att aktivera sig och frimodigt driva sin sak. Genom samarbete får vi det i sig redan heltäckande systemet att fungera. ■

Jaakko Korpisaari

Ombud

Akavas Specialorganisationer

VANLIGA FRÅGOR

I denna spalt svarar förbundens sakkunniga på frågor som medlemmarna ofta ställer.

Är min visstidsanställning laglig?

Ett anställningsförhållande kan gälla för viss tid endast om det finns en grundad anledning till det eller om det baserar sig på arbetstagarens eller tjänsteinnehavarens eget initiativ. En tjänsteinnehavare kan anställas för viss tid också om det föreskrivits om det särskilt genom lag eller förordning eller om det är fråga om tillfällig skötsel av en vakant tjänst. Ett förordnande att sköta en vakant tjänst får dock inte upprepas flera gånger i följd utan grundad anledning.

I lagen avsedda orsaker till visstidsanställning kan vara ett vikariat, arbetets art (t.ex. ett projekt), praktik eller någon annan med dessa jämförbar orsak. Som orsak kan också duga en grundad anledning som hänför sig till verksamhe- ten i ett annat företag som tillhör arbetsgivaren eller till det arbete som ska utföras. Grunden till visstidsanställningen bör framgå av arbetsavtalet eller förordnandet.

Inte heller förfarandet med tillstånd att tillsätta en tjänst räcker som sådant som grund, om det inte finns någon i lagen avsedd orsak i bakgrunden.

Arja Laine, ombud, Statsvetarnas förbund i Finland SVAL

Målet är fungerande förtroendemannaservice

Förtroendemannaperioden håller på att gå ut i kommunerna, så det är dags att fundera på varför förtroendemannasystemet inte fungerar ens tillnärmelsevis tillfredsställande i merparten av kommunerna för TS-avtalets del. Det vore synnerligen viktigt att hitta fungerande lösningar på detta problem.

Tyvärr har FOSU en egen förtroendeman som sköter frågor som gäller TS-avtalet i endast några stora kommuner. I dessa kommuner fungerar systemet som det är tänkt.

I flertalet kommuner har TS-sektorn däremot inte någon egen förtroendeman, utan dessa uppgifter sköts av en FOSU-förtroendeman som själv omfattas av något annat avtal. Det är förståeligt att en sådan person inte nödvändigtvis har någon kunskap om TS-avtalet eller något större intresse av att sätta sig in i det. Under den gångna förtroendemannaperioden har jag flera gånger stött på sådana situationer. Å andra sidan har jag också träffat sådana förtroendemen som på ett berömvärdt sätt satt sig in i TS-avtalet fast de inte själva omfattas av det.

Svårigheten är att i de flesta kommuner arbetar en mycket liten skara som hör till FOSU-förbund inom TS-sektorn, och av denna orsak är det inte möjligt att få en egen förtroendeman. Det skulle alltså gälla att fundera på hur man ska få de förtroendemen som är gemensamma för olika avtalsområden informerade om TS-sektorns frågor och hela avtalet.

För några år sedan beslöt man att intensifiera samarbetet med Teknik och Hälsa FKT rf. Då kom man överens om ett kommunvist förfarande så att skötseln av förtroendemannaservicen för FOSU-medlemmarnas del kan övertas av FKT:s förtroendeman. Detta förutsätter emellertid att majoriteten av de kommunanställda FOSU-medlemmarna som omfattas av TS-avtalet vill det. Det har ingåtts en del sådana intressebevakningsavtal med FKT:s lokala föreningar och det har åtminstone inte kommit någon dålig respons från samarbetskommunerna.

Det är mycket viktigt att vi får information från våra medlemmar om de kommuner där det finns brister i förtroendemannaverksamheten. Vi kan då inleda diskussioner med de lokala förtroendemännen för att få en förbättring till stånd eller alternativt övergå till förtroendemannasamarbete med FKT. Detta kommer säkert att diskuteras på höstens förtroendemannaseminarium. ■

Arja Varis

intressebevakningschef

Miljöspecialisternas centralförbund MCF

Ansvarig redaktör: Akavas Specialorganisationer, Jaakko Korpisaari, tfn 0201 235 363, jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi

Kommunteamets redaktion:

Akavas Specialorganisationers kommunikation

Utkommer 2010: mars, juni, september, december

Adressändringar: Medlemsförbundet

FÖRBUNDENS OMBUD FÖR DEN KOMMUNALA SEKTORN

Agronomförbundet

Mari Raininko, ombud,
tfn (09) 2511 1642
mari.rainiko@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Akavas Specialorganisationer

Jaakko Korpisaari, ombud,
tfn 0201 235 363
jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi
www.akavanerityisalat.fi

Driftingenjörsförbundet i Finland rf DIFF

Kristina Morberg, tf. verksamhetsledare,
tfn (09) 47 677 346
kristina.morberg@diff.fi
www.diff.fi

Akademiska Naturvetarförbundet LAL

Kirsi-Marja Valariutta, ombud,
tfn (09) 2511 1664
kirsi-marja.valariutta@luonnontieteilijat.fi
www.luonnontieteilijat.fi

Forstmästareförbundet

Tapio Hankala, verksamhetsledare,
tfn (09) 6840 8112
tapio.hankala@metsanhoitajat.fi
www.metsanhoitajat.fi

Finlands Arkitektförbund SAFA

Anja Helin, ombud,
tfn (09) 2291 2209
Anja.Helin@tek.fi
www.safa.fi

Finlands Ekonomförbund SEFE

Kosti Hyypä, ombud,
tfn 0201 299 253
kosti.hyypa@sefe.fi
www.sefe.fi

Finlands Juristförbund

Kati Virtanen, ombud,
tfn (09) 8561 0346
kati.virtanen@lakimiesliitto.fi
www.lakimiesliitto.fi

Statsvetarnas Förbund i Finland SVAL

Arja Laine, ombud,
tfn (09) 6850 8020
arja.laine@sval.fi
www.sval.fi

Teknikens Akademikerförbund TEK

Anja Helin, ombud,
tfn (09) 2291 2209
Anja.Helin@tek.fi
www.tek.fi

Tradenomiliitto TRAL

Maarit Rantala, jurist,
tfn 020 155 8810
maarit.rantala@tral.fi
www.tral.fi

Miljöspecialisternas centralförbund MCF

Arja Varis, intressebevakningschef,
tfn (09) 6226 8510
arja.varis@ykl.fi
www.ykl.fi